

Koncept operátorů v angličtině

- kromě pevného slovosledu (co patří na začátek a na konec věty) je v AJ i pevný systém tvorby otázky a záporu

Nevěříte?

Co je operátor?

Operátor je jedno konkrétní slovo ve větě a najdete ho hned na prvním místě, vytvoříte-li otázku.

(Nejde tedy o osobu na infolince.)

Jakmile víme, co je **operátor**, dokážeme bezpečně vytvořit následující věty:

- otázku
- zápor
- krátkou odpověď (*No, I don't*)
- tázací dovětek (*You like chocolate, don't you?*)
- důraz (*But I do need more time!*)

Dobrá zpráva! **Operátorů** je **omezené** množství.

Jsou to:

BE

pomocné **DO**

pomocné **HAVE**

modální slovesa (**CAN, COULD, MAY, MIGHT, SHALL, SHOULD, WILL, WOULD, OUGHT TO**)

Slíbená „mapa“ (začne dávat smysl později s příklady – toto jsou univerzální vzorce)

Kladná věta =	podmět + operator
Záporná věta =	podmět + operator + not
Otázka =	operator + podmět
Krátká odpověď =	Yes / No, + podmět + operator + (not)
Tázací dovětek =	operator (not) + podmět

1) nejprve pojdme najít operátora v otázkách:

Otázka = **operátor** + **podmět**

- Can you** swim?
- Should I** close the door?
- Will you** go with me?
- Do you** speak English?
- Is he** sleeping?
- Have you** seen the film?

Teď už vidíme operátora a můžeme si radostně tvořit další druhy vět.

2) teď ten SAMÝ **operátor** v záporu:

Záporná věta = **podmět** + **operator** + not

you **can** not swim
I **should** not close the door
you **will** not go with me (**won't**)
you **do** not speak English
he **is** not sleeping?
you **have** not seen the film

3) ten samý **operátor** se objeví i v krátké odpovědi

Krátká odpověď = **Yes / No**, + **podmět** + **operator** + (not)

Yes, I **can**
No, I **can** not

Yes, I **do**
No, I **do** not

Yes, you **should**
No, you **should** not

Yes, he **is**
No, he **is** not

Yes, he **will**
No, he **will** not (**won't**)

Yes, I **have**
No, I **have** not

4) **operátor** se objeví i v tázacím dovětku:

Tázací dovětek = **operátor** (not) + **podmět**

you **can** swim, **can't** you?
I **should** close the door, **shouldn't** I?
you **will** go with me, **won't** you?
you (do) speak English, **don't** you?
you **have** seen the film, **haven't** you?

Než si zvýrazníme **operátora** v oznamovacích větách, zkuste si malé cvičení:

- podle mapy níže, vytvořte k otázkám ještě níž:

- zápor
- krátkou odpověď
- tázací dovětek

Záporná věta = **podmět + operator + not**
Krátká odpověď = **Yes / No, + podmět + operator + (not)**
Tázací dovětek = **operator (not) + podmět ?**

Otázky:

Do you like chocolate?
Can you come next week?
Should I go to bed?
Will you study tonight?
Are you listening to me?
Is she cooking at the moment?
Should we stay here?
Can they read it?
Do they sleep in the kitchen?

Řešení:

Do you like chocolate?
You don't like chocolate.
Yes, I do / No, I don't.
You like chocolate, don't you?

Can you come next week?
You cannot come next week.
Yes, I can. / No, I cannot.
You can come next week, can't you?

Should I go to bed?
I shouldn't go to bed.
Yes, you should. / No, you shouldn't
I should go to bed, shouldn't I?

Will you study tonight?
You will study tonight.
Yes, I will / No, I will not.
You will study tonight, won't you?

Are you listening to me?
you are not listening to me.
yes, I am / No, I am not.
You are not listening to me, aren't you?

Is she cooking at the moment?
She is not cooking at the moment.
Yes, she is / No she is not.
She is not cooking at the moment, isn't she?

Should we stay here?
We shouldn't stay here.
Yes, we should / No, we should not.
We shouldn't stay here, shouldn't we?

Can they read it?
They can't read it.
Yes, they can / No, they can't.
They can read it, can't they?

Do they sleep in the kitchen?
They don't sleep in the kitchen.
Yes, they do / No, they don't.
They sleep in the kitchen, don't they?

5) operátor v kladné, oznamovací větě:

- tady možná začínáte namítat, že v běžné větě *I speak English* nebo *I went home*. žádný **operátor** není. Ukážu vám, kde je.

Kladná věta = **podmět** + **operator**

I speak English

Operátor **DO** v kladných větách **spí**.

Prostě tam chrní a nezajímá se o svět. Je neviditelný – ale opravdu tam je!

I **do** speak English   Operátor **DO** je na stejné pozici, jako ostatní operátoři (**She can** swim. **You have** seen it.)

spím, neruš!

Jakmile ovšem přijde na otázku nebo zápor, vyskočí jak čertík z krabičky a komplikuje život (nejen) začátečníkům.

- sežere **3. osobu** (jako vlk Karkulku) (nebo *chcete-li, nalepí ji na sebe*)
- sežere minulý čas (jako vlk babičku? 😊)

Když **VLK-operátor-DO** spí, tak **3. osoba** – **Karkulka** – vesele trajdá ve větě? (**She do** speaks English)

LAZY WOLF

She **do** speaks English

Does **she** speak English?

Ostatní **operátoři** (**BE**, pomocné **HAVE** a **modální slovesa**) si hájí svoje teritorium a jsou ve všech větách, vždy přítomni.

I **can** swim.
I **should** close the door.
you will go with me.
she has seen the film.
There **is** an apple on the table.
We **are** going to buy a new car.
I **had** seen it before.

